

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi

7.sayı on5eylül 2015

BU SAYIDA

Samed VURGUN
Yasin MORTAŞ
Kenan ERDOĞAN
Ali Kemal MUTLU
İbrahim SAĞIR
Sevil İBRAHİM KIZI
Âşık Cemal DİVANÎ
Halil KARACA
İrfan GÖRKAŞ
İsmail ÖZMEL
Hilmi AYDIN
Ahmet AYZ
Atilla ERTUĞRUL
Celalettin KURT
Sevil MEHTİYEVA
Mustafa OĞUZ
Tayyib ATMACA
Hasan Hüseyin CESUR
Mustafa KURBANOĞLU
İsmail GÜL
Seyfettin KARAMIZRAK
Temür Melik
DEDEKURT

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni
 Tayyib Atmaca
Yazışma Adresi
 Ihlamurkent Mh. Kıvılcık Sk.
 F8/3 Odunpazarı/ESKİŞEHİR
 Telefon: 0535 391 92 50
 hecetaslaridergisi@gmail.com
7. Sayı 15 Eylül 2015
 ISSN: 2149-4509.

HÜZÜN TAVAN YAPAR EYLÜL AYINDA

Bizim gördüğümüz bu eylül değil üzerinden yarım ömür eskidi kanımızda deli taylar koşarken ya kızıl elmanın peşine düştük ya orak çekice kulluk eyledik komünistler moskova'ya gitmedi mao lenin enver hoca ve che peşi sıra sürükledi herkesi arkasında devrim oldu iran'da sonra ressam konan çıktı ortaya sorgusuz sualsiz darağacında sallandırırverdi göğekinleri.

Bizim gördüğümüz bu eylül değil ağaçların yaprakları yeşilken birden bire soldu benizlerimiz damarlarımızda kan donuverdi asker yolda tuttuğunu götürdü peşi sıra gidenler de suçlandı ama kimse bilemedi suçunu hak nerde aranır hakkı kim tutar bilebilen bilgisini yitirdi kimse korkusunu taşıyamadı devlet derinlere daldı çıkmadı gömdük kitapları toprak altına.

Bizim gördüğümüz bu eylül değil ortada bir dava vardı *netekim* onlar soldan bizse sağdan dalardık herkesin gözünde bir at gözlüğü başka yöne baksa bile görmezdi ileriye bakanımız var idi biz sadece o bakana bakardık sanki biat etmiş gibi bakana bir söz söylemeden emre uyardık bıyığına bakıp adam seçerdik slogan atmazdık amerika'ya.

Bizim gördüğümüz bu eylül değil ulucanlar mamak diyarbakir'de anamızın iki katı ağıladık sağır duvarlarla içten konuştuk marşlarla uyandık gece yarısı coplar sırtımızda izler bıraktı uysal koyun olmak için yarıştık dava kalmayınca mecbur barıştık hücrelerde çığlık ya Kur'an duyduk burada tanıdık sabır ve şükrü burda kaldık Allah ile başbaşa.

Bizim gördüğümüz bu eylül değil aynı silahlarla birbirimize ayrı gecelerde kurşunlar sıktık yufka yürekliler çetin yollarda bir bir döküldüler turan gelmedi denizin elinde kızıl bayrağı erdal eren aldı bastı bağrına sonra albayrağı selçuk duracak dualarla okşayarak yürüdü gözümü yumunca budur gördüğüm ne devrimci kaldı nede ülkücü.

AZƏRBAYCAN**Samed VURGUN**

El bilir ki sən mənimsən
Yurdum yuvam məskənimsən
Anam doğma vətənimsən
Ayrılarımı könül candan
Azərbaycan Azərbaycan

Çox keçmişəm bu dağlardan
Durna gözlü bulaqlardan
Eşitmişəm uzaqlardan
Sakit axan arazları
Sınamışam dostu yarı

Mən bir uşaq sən bir ana
Odur ki bağliyam sana
Hankı səmtə hankı yana
Hey uçsam da yuvam sənsən
Elim, günüm obam sənsən

Hey baxıram bu düzlərə
Ala gözlü gündüzlərə
Qara xallı ağ üzlərə
Könül istər şeir yazı
Gəncləşirəm yazı-yazı

Fəqət səndən gen düşəndə
Ayrılıq məndən düşəndə
Saçlarıma dən düşəndə
Boğar aylar illər məni
Qınamasın ellər məni

Dağlarının başı qardır
Ağ örpəyin buludlardır
Büyük bir keçmişin vardır
Bilinməyir yaşın səninin
Nələr çəkmiş başın səninin

Düşdün uğursuz dillərə
Nəhs aylara nəhs illərə
Nəsillərdən-nəsillərə
Keçən bir şöhrətin vardır
Oğlun, qızın bəxtiyardır

Bir tərəfin bəhri-Xəzər
Yaşılbaş sonalar gəzər
Xəyalım dolanar gəzər
Gah Muğanı gah Eldarı
Mənzil uzaq ömür yarı

Sıra dağlar gen dərələr
Ürək açan mənzərələr
Ceyran qaçar cüyür mələr
Nə çoxdur oylağın səninin
Aranın yaylağın səninin

Keç bu dağdan bu arandan
Astara'dan Lənkəran'dan
Afrika'dan Hindistan'dan
Qonaq gəlir bizə quşlar
Zülm əlindən qurtulmuşlar

Bu yerlərdə limon sarı
Əyir, salır budaqları
Dağlarının dümağ qarı
Yaranmışdır qarlı qışdan
Bir səngərdir yaranışdan

Lənkəranın gülü rəng-rəng
Yurdumuzun qızları tək
Dəmlə çayı, tök ver görək
Anamın dilbər gəlini
Yadlara açma əlini

Sarı sünbül bizim çörək
Pambığımız çiçək-çiçək
Hər üzümdən bir şirə çək
Səhər-səhər acqarına
Qüvvət olsun qollarına

Min Qazaxda köhlən ata
Yalmanına yata-yata
At qan-tərə bata-bata
Göy yaylaqlar belinə qalx
Kəpəz dağdan Göy gölə bax

Ey azad gün azad insan
Doyunca iç bu bahardan
Bizim xalı-xalçalardan
Sər çinarlar kölgəsinə
Alqış günəş ölkəsinə

Könlüm keçir Qarabağ'dan
Gah bu dağdan gah o dağdan
Axşam üstü qoy uzaqdan
Havalansın Xan'ın səsi
Qarabağ'ın şikəstəsi

Gözəl Vətən mənən dərin
Beşiyisən gözəllərin
Aşiq deyər sərin-sərin
Sən günəşin qucağısan
Şeir sənət ocağısan

Ölməz könül ölməz əsər
Nizamilər Füzulilər
Əlin qələm sinən dəftər
De gəlsin hər nəyin vardır
Deyilən söz yadigardır

Bir dön bizim Bakıya bax
Sahilləri çıraq-çıraq
Buruqları hayqıraraq
Nərə salır boz çöllərə
İşıqlanır hər dağ dərə

Nazlandıqca sərin külək
Sahillərə sinə gərək
Bizim Bakı – bizim ürək
İşıqdadır qüvvət sözü
Səhərlərin ölkər gözü

Gözəl Vətən O gün ki sən
Al bayraqlı bir səhərdən
İlham aldın yarandım mən
Gülür torpaq gülür insan
Qoca Şərqi qapısısan

Dinlə məni gözəl Vətən
Bir söz gəlir ürəyimdən
Azadlığın eşqiylə sən
Güləcəksən hər bir zaman
Azərbaycan, Azərbaycan!

EYLÜL KUŞU**Yasin MORTAŞ**

Nergis toplanan dalgın gözlerinin baygın denizlerinde
tebessüm uçuran dudağının kuşları yorgun bu akşam

Sesine karışmış, içinde büyüyüp akan çağlayanın
saçından akmış karanlığı nasıl damıtıyor bu akşam

Gözlerinin demini koyulaştır elinin arasında
sigara külü gibi rüzgarında eritiyor bu akşam

Ne munis sevdaların var ey bensiz eylüllere konmuş kuş
topladığın aşkları ısıt duayla sarartır bu akşam

Akşam kapattığı güneşi kurutur maksut avucunda
vaat ettiğin değil ki gözlerinde kaybolan bu akşam

KURBAN**Kenan ERDOĞAN**

Bir kılıç darbesiyle savurdu beni sağa
Düşüreyazdı canı çok korkunç bir tuzağa

Buldum kendimi birden cangüdad bir cenk içre
Az kalsın olayazdı can canandan uzağa

Zülfü zenciri ile esir etmeyi beni
Attığı kemendile tutundum vardım O'na

Duydum ki eli kanlı gözü kanlı o nigâr
Kurban aramaktaymış “ben varım ya burada”

Canı cana ulayan o kılınca bin şükür
O kalınca bin şükür ben gidince ne a'lâ

Bir ben mi vardı sanki hepsi onun mal ve mülk
Yalnızca bir yanılma nefis ü şeytan arada

Engel kalkar aradan havlasın köpek rakip
Arada kıl mı kalır can canana varınca

Kenan, Yusuf-ı câna kavuşmak mümkün değil
Kuyuya girmeyince kavuşulmaz Yakub'a

SANA DİYECEKTİM**Ali Kemal MUTLU**

Sana diyecektim fırsat olmadı
Çağlayan bir sestir kaldı içimde
Bu gönlüm sensizken neşe bulmadı
Ağlayan bir sestir kaldı içimde

Dipsiz kuyu gibi kara gözlerin
Ceylan mı keklük mi desem izlerin
Sen en güzelisin bütün kızların
Söyleyen bir sestir kaldı içimde

Tek sözün getirir kâfiri dine
Beni köle ettin böyle kendine
Çelik bir tel gibi ah beni sana
Bağlayan bir sestir kaldı içimde

Ölürsem ben de bu dertten ölürüm
Bütün sırlarımla bir gömülürüm
Gel desen mezardan kalkar gelirim
Paylayan bir sestir kaldı içimde

Kalpsiz yaşanır mı kalbim var sende
Gidelim buradan bir kara günde
Beni tek başına çek git desen de
Eyleyen bir sestir kaldı içimde

SESSİZLİK ŞEHİRİ**İbrahim SAĞIR**

Sessizlik şehrine bir dost götürdük
Ne hatır sordular ne hâl sordular
Hanesine usulünce yatırdık
Ne adres sordular ne yol sordular

Bura sakinleri hepsi lâl olmuş
Kalkmış sen ben farkı bir emsal olmuş
Geçmiş hayatları hep masal olmuş
Ne nakit sordular ne mal sordular

Bir küçük tümseğe dönmüş bedenler
Saklanmış toprağın altında tenler
Unutmuş dünyayı önce gidenler
Ne asır sordular ne yıl sordular

Adları yazılmış hece taşına
Yatmışlar uyurlar yalnız başına
Bakmazlar yabanın kurdu kuşuna
Ne keklik sordular ne çil sordular

Gece nedir gündüz nedir bilmezler
Sema güneş yıldız bedir bilmezler
Üşümezler urba setir bilmezler
Ne aba sordular ne çul sordular

Buraya gelenler atmış dertleri
Bir uzun sükûta katmış dertleri
Geride kalana satmış dertleri
Ne petek sordular ne bal sordular

Bayram gelir, seyran gelir gülmezler
Dost ahbabı ziyarete gelmezler
Üstlerinde otlar bitmiş yolmazlar
Ne zambak sordular ne gül sordular

Nişanları sade şu taşlarıdır
Selviler çiçekler sırdaşlarıdır
Yağmurlar belki de gözyaşlarıdır
Ne deniz sordular ne göl sordular

SAMED VURGUN**Sevil İBRAHİM KIZI**

Tarihte Azerbaycan kelimesini, Azerbaycan Türkleri'nin kültürel mirasını dünyaya tanıtan, edebiyatını onurlandıran bir çok büyük şahsiyet olmuştur. Bu büyüklerimiz içerisinde şiirleri yüzbinlerce kişi tarafından ezberlenen şairlerimizden birisi de Samed Vurgun'dur. Lakin halkımız onu yalnız şairliğine göre değerlendirmemektedir. Çünkü Samed Vurgun hem büyük bir bilim adamı hem Azerbaycan Bilimler Akademisinin akademisyeni hem de içtimai hadim ve kültürel alanlarda aktif faaliyet gösteren bir şahsiyet olmuştur.

O, İran-Azerbaycan Kültür Alakaları Cemiyetinin başkanı, Sovyetler Birliğinin millet vekili, ünlü bir devlet adamı olmuş, cihanda sulhun korunması uğrunda durmadan çalışmıştır. Samed Vurgun dünyanın bir çok ülkesini gezmiş ve Sovyetler Birliği mekanında büyük prestij sahibi olmuş bir Azerbaycan aydınıdır. O, Sovyetler Birliğinin en yüksek ödüllerini kazanmış, sovyet halklarının tanıdığı ve sevdiği bir şair olmuştur.

Çağdaş dönemde de Samed Vurgun'un eserleri okunmakta hafızalarda ve gönüllerde yerini muhafaza etmektedir. Samed Vurgun'un şiirleri bestelenmiş şarkıları halkımız tarafından severek seslendirilmiştir. Gerek çocuklar arasında gerekse büyükler arasında en fazla şiiri ezberlenen şairler arasında yerini alır. Bundan dolayı Azerbaycan halkı Samed Vurgun'u ölümsüz bir şair olarak hatırında tutar.

Samed Yusuf oğlu Vekilov 21 Mart 1906'da Kazak Vilayetenin Yukarı Salahlı köyünde doğmuştur. Şair çocukluk yıllarını kendi köyünde geçirmiş, ilk eğitimini de orada almıştır. Küçük Samed'in çocukluğu sıkıntılar içinde geçmiştir. Altı yaşındayken annesi Mahbup hanım vefat etmiş, babası Yusuf ve büyükannesi Aişe Hanım'ın himayesinde kalmıştır. 1918 yılında ünlü edebiyatçı ve eğitimci Feridun Bey Köçerli, Gori öğretmenler okulunun Azerbaycan şubesini Kazağa aktararak Kazak öğretmenler okulunu organize etti. Samed ve kardeşi Mehdihan bu okulun öğrencileri arasına girdiler.

Okulda okuduğu yıllarda Samed Vekilov bedenen zayıf olsa da, hassas, her şeyle ilgilenen, biraz kaprisli, aynı zamanda cesaretli, iradeli ve esprili bir genç idi. Eğitime başladığı ilk günlerden itibaren ondaki yetenekler herkesin dikkatini çekmişti. O, Molla Penah Vakıf, Molla Veli Vidadi, Kasım Bey Zakir, Mirza Elekber Sabir vs. Azerbaycan şairleri ile birlikte, Rus ve Türk edebiyatı ile de ilgileniyordu. Güzel sesli olduğundan şarkı söylemeyi, şiir söylemeyi, amatör oyunlarda konuşma yapmayı seviyordu.

1922 yılında şairin babası Yusuf Ağa rahmete gitmiştir. Bir yıl sonra ise büyükannesi Aişe Hanım da vefat etmiştir. Halası kızı Hankızı Vekilova Samed ve kardeşini yalnız bırakmamış, onların tüm kaygılarını üstlenmiştir.

Genç Samed ilk şiirlerini okul yıllarında kaleme almıştır. Onun şiirleri okulunun duvar gazetesinde çıkıyordu. Bunlar genellikle, halk şiiri biçimlerinden biri olan lirik ulaçlar (koşmalar) şeklindedir.

Samed Vekilov'un okulunu bitirmesi nedeniyle yazdığı "Gençlere hitap" şiiri 1925 yılında Tiflis kentinde yayınlanan "Yeni düşünce" gazetesinde neşrolunmuştur. Bu onun ilk basılı eseri idi. Okulunu bitirdikten sonra Samed Vekilov Kazak, Guba, Gence de dahil olmak üzere, Azerbaycan'ın diğer köy ve ilçelerinde Azerbaycan dili ve edebiyat derslerini vermiştir. Kendi vatanını, toprağını, halkını ve tabiatını büyük aşkla seven ve tüm varlığı ile şiire bağlanan Samed kendine "Vurgun" müstear ismini seçmiştir.

1929 yılında Samed Vurgun İkinci Moskova Üniversitesi Edebiyat fakültesine girmiştir. Moskova'da eğitim aldığı sürede genç şair, yazarlıkla da ilgilenmiştir. 1930 yılında Vurgunun "Şairin Andı" adlı ilk kitabı yayımlanmıştır. Bu kitapta Moskova'da eğitim aldığı zaman yazdığı bir dizi siyasi içerikli ve lirik şiirleri toplanmıştır. 1930-1940 yıllarını Vurgun şiirinin rüştü ve yükselişi dönemi olarak adlandırmak mümkündür. 1934 yılında şairin "Gönül Defteri", 1935 yılında ise "Şiirler" adlı kitapları yayınlanmıştır. 1934 yılında Azerbaycan edebiyatının şaheserlerinden sayılan ve dillere destan olan ünlü "Azerbaycan" şiirini yazmıştır. Sadece 1935 yılında 7 şiir ve 100 kadar şiir yazması onun üretken bir şair olduğunun kanıtıdır.

Samed Vurgun aynı zamanda çevirmenlikle de ilgilenmiş, Puşkin'in "Yevgeni Onegin" manzum eserini dilimize tercüme etmiştir. Sonraları Gürcü şairi Şota Rustaveli'nin "Kaplan Postu Giymiş Pehlivan" eserinin de bir bölümünü büyük ustalıklarla tercüme ederek okuyucularının hizmetine sunmuştur. Birinci eserin tercümesine göre Puşkin komitesi'nin "A. S. Puşkin Madalyası" ile, ikinci esere göre ise Gürcistan SSC MİKE fahri fermanı ile taltif edilmiştir. Ayrıca bir takım başka şairlerin şiirlerini de ana dilimize çevirmiştir.

Samed Vurgun 1934 yılında Haver adlı hanımla aile hayatı kurmuş ve bu evlilikten üç çocuğu doğmuştur. 1937 yılının ikinci yarısında Samed Vurgun onun ölümsüz eseri sayılan "Vakıf" dramını yazmış, 1941 yılında bu eseriyle Stalin ödülü'nü almıştır.

1939 yılında şair "Hanlar", 1941 yılında Nizami'nin "Hüsrev ve Şirin" piyesinin motifleri üzerine "Ferhat ve Şirin" manzum dramlarını yazmış, 1942 yılında ikinci kez "Stalin Ödülü Layuratu" unvanına layık görülmüştür.

Yetenekli şairin eserlerinde Büyük Vatan savaşı dönemi özel yer tutar. Bu dönemde birkaç piyes, altmışdan fazla şiir, ayrıca "Bakü'nün Destanı" adlı eserini yazmıştır.

Samed Vurgun'un savaştan sonraki dönem yapıtları da çok verimli olmuştur. Şair birbiri ardına "İnsan" (1945), "Muğan" (1948), "Aygün" (1950-51) ve "Zamanın Bayraktarı" (1952) eserlerini kaleme almıştır.

Samed Vurgun, hiçbir zaman ihtiyacı olan kişilere yardım etmekten kaçınmamış, Azerbaycan Bilimler Akademisi'nin başkan yardımcısı olarak görev yaptığı süre boyunca da herkese yardım etmeye çalışmıştır. Bu büyük vatanperver şair, Moskova'ya okumaya gönderdiği doktora öğrencilerinin ailelerine de yardım etmeyi, bursu az olanlara ise maddi kaynak sağlamayı kendisine borç bilmiştir. Ayrıca birçok ünlü bilim adamlarımızın da Bilimler Akademisi'ne girmesinde büyük rolü olmuştur.

Kazandığı saygı, sevgi ve başarılarla rağmen, Samed Vurgun da başka şairlerimiz gibi haksız yere çok üzülmüştür. 1953 yılında "Aygün" adlı eseri Vurgun'un aleyhtarları tarafından eleştirildi. Şairin Moskova'da yayımlanan "Şairin Hakları" başlıklı makalesi ise ona karşı saldırıların daha da keskinleşmesine neden olmuştur. O dönemki Cumhuriyet yönetiminin talimatı doğrultusunda Azerbaycan Yazarlar Birliği bu makalesini müzakere etti, şairin aleyhine mektup yazılarak Moskova'ya gönderildi. Onu milliyetçilikte suçlamışlar, Samed Vurgun'un şehirden çıkması yasaklanmıştır. Cumhuriyet yönetimi tarafından dram eserlerinin sahneden kaldırılmasına talimat verilmiş, hatta kitaplarının kütüphanelerden toplamasına karar imzalanmıştı. 1953 yılının eylül ayında sevgili şairimizin hapsedilmesi için tutuklama kararı çıkar. Aynı yılın yazında Sovyetler Birliği yönetiminde yaşanan değişiklikler sonucunda bu tutuklama kararı kaldırılır.

Hayatının son yıllarında onun yazarlığının yeni aşamasında, saf şiir özellikleri taşıyan şiirleri dikkat çekiyor. Bu şiirlerde yaşama bağlılık, iyilik, dostluk ve diğer insani özellikleri yansıtmakla birlikte, büyük şairin vatan ve halk karşısındaki kutsal borcunun da tecessümü vardır. Samed Vurgun, 27 Mayıs 1956'da vefat etmiştir.

Ölümünden sonra bu vatansever halk şairinin adı Azerbaycanda sembol isimler arasında yerini aldı. Bakü'de, onun adını taşıyan parka muhteşem heykeli dikildi. Ayrıca Azerbaycan Rus Dram Tiyatrosu, büyük şairimizin ismini taşımaktadır. Azerbaycan'ın birçok şehirlerine Vurgun'un büst ve heykelleri konmuş, neredeyse bütün ilçelerinde onun adını taşıyan sokaklar, okullar kültür evleri, parklar açılmıştır. Şairin köyü Yukarı Salahlıda adına "Samed Vurgun Şiir Evi" kurulmuştur. Sadece ülkemizde değil, başka şehirlerde de şairin adını taşıyan binalar dahi vardır.

Bütün bunlar gösteriyor ki, tüm varlığı ile yurdunu, halkını seven, canını vatanına feda eden insanlar asla ölmüyor. Sürekli onu seven insanların kalbinde yaşamaya devam ediyor.

DEDİM DEMEDİ**Âşık Cemal DİVANÎ**

Dedim güzel şu dumanlı dağ benim
Demedi üstünde kar ben olsaydım
Dedim dolaştığım bahçe bağ benim
Demedi dalında bar ben olaydım

Dedim sana tesir etmez mi sözüm
Demedi bu hale alışık özüm
Dedim bilir misin neden yaş gözüm
Demedi bildiğin sır ben olaydım

Dedim garip yerdir ilim bucağım
Demedi âlemde bir oyuncağım
Dedim çok yıl oldu yanmaz ocağım
Demedi bağrına nar ben olaydım

Dedim yaraladın her bir azamı
Demedi olsaydın gönül rızamı
Dedim aşkın verdi ölüm cezamı
Demedi çıktığın dar ben olaydım.

Dedim *Cemal Divanî*'de ta ezel
Demedi her gövde dökcek gazel
Dedim yalnız mısın emsalsiz güzel
Demedi seversen yar ben olaydım

MUAMMA**Halil KARACA**

Dağları taşları güneşi ayı
Sorgusuz sualsiz yaratan vardır
Hikmeti bilinmez çöz muammayı
Gökleri direksiz bir tutan vardır

Âlemi yarattı insi ve cini
Saymakla tükenmez yüzü yüz bini
Secde et emrine uymadı hani
Elbette secdeye bir yatan vardır

Nefis, dizginini koparmış bir at
Gece-gündüz demez vermiyor rahat
Babası dese de “gel kurtul evlat”
Gemiye binmeyip bir batan vardır

Başına iş açtı gördüğü rüya
Oyun oynar iken kurt yemiş güya
Evlat neden çekmez geldiği soya
Kardeşi kervana bir satan vardır

Mal makam şöhret insanı vurdu
Nefis azgınlaştı şehvet kudurdu
Yarılan denize girince ordu
Suda ölüp kumda bir yatan vardır

Hayaller çürüdü koktu umutlar
Köleler çaresiz zalimi kutlar
Bir baltayla yere düşünce putlar
Mancınıkla nara bir atan vardır

Her şey Onun için Onun adına
Parmağı can verdi kuru oduna
Mahşerde *Karacam* gelsek yâdına
Sırttan düşeni bir tutan vardır

'HECE TAŞLARI' ÜZERİNE

İrfan GÖRKAŞ

Ey dost,

Hemen belirtmeliyim ki dostu 'aziz'le mi nitelemeliydim yoksa 'kadim'le mi? Bilemedim. O nedenle hitabımda sadece/salt 'dost'u tercih ettim.

İmdi geçen gün Hece Taşları'nın 4. Sayısının mailinde, dergiyi okuyup düşüncelerimi paylaşmamın zat-ı âlinizi mutlu edeceğini ifade etmişsiniz. Tabii ki memnuniyetle okuyabilir, üzerinde düşünebilirim. Çünkü Hece Taşları, mailimde görünürverdiğinde, getirdiği dost sıcaklığıyla içimi ısıttı, terennüm ettiği dost şiirleriyle hüznümü dağıttı. Çünkü o fakiri dostla buluşturdu, dostla yüz yüze getirdi. Ancak dostu dostla buluşturan bir şiir ve edebiyat dergisi söz konusu olduğunda fakirin düşüncelerinin kıymet-i harbiyesinden ne kadar söz edilebilir onu bilmiyorum.

Ey dost, söze bizim oralardan başlamalıyım. Biliyorsun ki hece taşı, bizim oralarda, 'mezar taşı'na deniyordu. Bu durumda şu soruyu sormam gerekiyor: Gerçekte mezar taşı nedir? Onu diğer taşlardan ayıran şey/ler ne/ler/dir?

Soruyu düşündüğümde bir sözlüğe baktım. Sözlük hece taşını, bizim oralardaki kullanıma benzer şekilde, 'halk ağzında mezar taşı' diye veriyordu. Sözlüğe bakılırsa Hece taşını mezar taşından ayıran şeydi, 'halk ağzı'ydı.

Bir başkası 'mezar taşı anlamına gelen' dedikten sonra 'Yunus Emre'nin mısralarında yer alan tamlama' diye ilave ediyordu. Bu demekti ki Yunus Emre, şiirinde mezar karşılığında 'halk ağzı'nı kullanmıştı. Merak ettim, Koca mütefekkir Yunus'a baktım.

Yunus, mezarı, mezarda yatandan, yani 'göçen/ölü'den hareketle tanımlıyordu. Ölü, yalancı dünyaya konup göçen kimseydi. Üzerinde otlar bitendi. O bir değil birçoktu. Kimi masum, kimi güzel yiğitlerdi. Tenleri toprağa gark olmuştu. Bütün bunlar 'takdir'di. Hem öyle bir takdir ki onların kirpikleri, kaşları dökülmüştü. Sadece geriye kalan tek bir şey vardı: "Başları ucunda hece taşları".

Öyleyse diyebilirim ki hece taşlarının gerçekte iki anlamı vardı. Birincisi sözlüklerin 'halk ağzı' dediği, bizim oralardaki anlamdı. Yunus Emre onu almış, şiirinde kullanmış, hece taşının hakikatini ortaya koymuştu. Ölüden geriye kalan, ölünün başı ucundaki hece taşları. Bu demektir ki mezar taşının hakikati iki şeyi içeriyordu. Birisi olanı, bozulanı ve yok olanı. İkincisi geriye kalanı, kalıcı olanı. Birincisi toprağa gark olmuş ölüydü, ikincisi mezar taşının kendisi. Her ikisi bir hakikatti. Bu bağlamda denilebilir ki ikincisi birincisinin remzidir. Böylece okuyucu birincisinden ikincisine ulaşıyordu. İkinci olarak ikincisi, birincisinden daha ötesini imliyor, ötelere sezdiriyordu. Yunus bu durumu kader/takdir olarak ifade ediyordu. Bu iki sebeple Hece taşları vuslatın bir aracıydı. Araç bir taraftan olanı, bozulanı, değişeni, diğer taraftan kalanı, kalıcı olanı işaret ediyordu.

Ey dost, ikinci hece taşları, bizim oralardaki hece taşlarından oldukça farklı bir hece taşları anlamını içeriyor. İkinci hece taşları, öncelikle açtığımda mailimde beliriveren bir hece taşlarıydı. Mailimdeki hece taşları dost sıcaklığının, dost estetiğinin elektronik bir biçimiydi. Her sayısı aksatılmadan ulaşan bir 'şiir dergisi'. Elektronik (e) bir dergi. Bu demektir ki Hece Taşları elektronik dergideki şiirlerdi. Elektronik veya bir başka tür şiir dergisi nasıl olurdu, bilmiyorum. Bu ifadem, edebi dergileri hiç görmedim, bilmiyorum anlamına gelmemektedir. Benim için 'edebi dergi' anlamıyla Hece Taşları, elektronik de olsa dostla aramızdaki aziz/kadim bağıdı. Bu husus onun özel-farklı anlamını oluşturmaktadır. O nedenle bir şiir dergisinin mahiyetine dair merakım ve tecessüsle yüklü gözlerim beni Hece Taşları'nın ilk sayısına götürdü.

Ey dost ilk sayıda tanımladığınız 'hece taşları' giriş yazısı, bir şiir dergisinin mahiyetinin ipuçlarını veriyor gibiydi. Dostun ilk sayı tanımlamasına bakılırsa, öncelikle hece taşları, edebiyat ülkesine ait bir varlık, geleneksel eski deyimle bir 'mevcud/iyet' olarak görünmekteydi.

Edebiyatın bir diğer adı, 'tefekür' olarak belirtilmişti. Edebiyat yahut tefekür ülkesinin etrafı ise surlarla kaplıydı. Surlar girişe izin vermiyordu. Ülkeye giriş ancak surda bir gedik açmakla mümkündü.

Surda gedik açmak ise bir cehdi, bir gayreti, bir çabayı gerektirmekteydi. İşte bu cehd, şiir cehdidir ve şiir cehdi sevdasız olmazdı, olamıyordu. Sevda ise ancak nefsin üstüne basarak yürümek, yola düşmek ve yolda yürümek, yoldaş/haldaş olmakla mümkündü. Yani hem yolda olmak, hem yoldaş bulmak gerekmekteydi. Geleneğin teknik terimiyle hareket. Hareket varsa, bir hareket ettiren, harekete geçiren de olmalıydı. Geleneğimizin bir diğer deyişiyle bu hareket hali 'fethe, yani fetih yolculuğuna çıkmak'tı. Özel terimle, şiir yazmaktı. Şiir ise bilgisiz ve rehber/usta/siz gerçekleşmezdi. Bunlar dostun 'şiir anlayışı'ydı, yolun rehberi ise 'gelenek'ti.

Ey dost, Hece Taşlarını temellendiren bu ifadelerin, aynı zamanda kadim dostun hareketini/yolunu/fethini anlattığını biliyorum. Yani dost, Hece Taşlarında dostu ve çıktığı yolculuğu anlatıyordu. Öyle anlaşılıyor ki dost, tek başına bir yola çıkmıştı. Çıktığı bu yolculukta kervana kaç adamın katılacağını merak ediyordu. Sevgi/li/yle çıkılan bir Şiir/Fetih yolculuğunda acaba nicelik önemli miydi? Niceliğin önemli olduğu fetihleri tabii ki gelenekten örnekleyebilirsiniz. Ancak en az onlar kadar niteliği önemseyen fetih geleneklerinin varlığını da biliyoruz. O halde aziz dost niceliğe takılmamalısın. Önemli olanın, karınca misali 'yolda olmak', Sakarya misali 'şiire akmak' diye düşünüyorum. Zat-ı âliniz, bu hususu geçmişle gelecek arasında inşa edilen bir köprü olarak tanımlıyor, remzini "Mostar Köprüsü" gibi aslına uygun olarak yeniden inşası diye ifade ediyorsunuz. Ancak kalıcı bir köprüünün tek başına inşa edilmesi zorluğunun da farkındayım, bu anlamda size katılmaktayım. Keşke şair olsaydım da köprü inşasında yolunuza katkıda bulunabilseydim.

Hece taşlarının mahiyetini, temellendirmenizde yer alan Rehber kavramının sadece gelenek olmadığının, ilaveten aynı zamanda 'çıkılan yolda, gölgesinden uzun adamlar'ı imlediğini görüyorum. Bunun anlamı, rehberler, gelenekte 'izleri' olanlardır. Hece Taşlarındaki dost ise çıktığı şiir/fetih yolunda izlere basa basa yürüyerek, izlerden hareketle yeni bir yol açma gayreti içindedir. Diğer bir deyimle dost, bir 'yeni rehber' olma iddiasındadır. Bu demektir ki Hece Taşları, rehberlerin izlerinden hareket eden bir rehberle çıkılan yoldur, bir şiir yoludur. Doğal olarak bu yolun dergisi, bir şiir dergisi olarak Hece Taşları'dır.

Aziz dost, buraya kadar belirttiklerim, Hece Taşları'nın olanları. Oysa bir mevcudiyet olarak Hece taşlarının bir de olması gerekenleri var. Öncelikle Hece Taşları, hece taşları olmalı. Bununla iki şeyi kastediyorum. Birincisi tasavvufun terimiyle 'kendisi' olmalı. Kendisi olmak, kendini bilmekle mümkündür. Kendini bilmek ise bir mevcudiyeti 'rabb'ine götürür. Yani vuslatı gerçekleştirir. Her biri bir şiir olan Hece Taşları işte bu vuslatın aracı olmalıdır. Bunun diğer adı, kesretten vahdete, Cemal'den Cemil'e gitmektir. İşte bu hem dostun hem Hece Taşlarının şiir yolu ve anlayışıdır. Diğer adıyla sizin 'gelenek' dediğiniz şey.

İkinci olması gereken, Hece taşlarının hece taşlarını içermesidir. Teşbihte hata olmaz demişler, kastettiğim 'içindeki içinde olmak (Fihi mafih)' gibi bir şey. İçindeki içinde olmaya, aslında, ilk sayıda bir başlangıç yapılmış, ama daha sonra arkası gelmemiş. Oysa biz yeni bir yol açacak isek, açtığımız bu yol önceki izlerin izlerini taşıyacaksa, bu demektir ki Hece Taşları, öncelikle hece taşlarının izlerini içermeli. Yani olan, değişen, yeniden mevcudiyet kazanan Hece Taşları, Selçuklulardan başlayan, Osmanlıda zirveleşen, ebediliğin, kalıcılığın sembolü/remzi haline gelen hece taşlarını sayfalarına taşımaları, onları içine almalı, yani onların her birisine bir sayıda görüntüsüyle birlikte yazısına/şiirine yer vermelidir. Böylece girişte sözünü ettiğimiz hece taşlarındaki ebedilik, kalıcılık 'yeni Hece Taşları'nda yeniden mevcudiyet kazanacak ve iki hece taşının anlamlı vuslatı gerçekleşecektir.

Selam ve dua ile.

MEVLÂNÂ'YA SESLENİŞ**İsmail ÖZMEL**

Mevlânâ, Mevlânâ anlat Mevlânâ
Seven gönüllere kanat Mevlânâ

Bir dost selâmıdır nolur kabul et
Ya feyzin ver ya sohbe dahil et
Seven gönüllere bir derman lütfet

Mevlânâ, Mevlânâ anlat Mevlânâ
Seven gönüllere kanat Mevlânâ

Gönül sarhoşları geldi Konya'ya
Himmet et nasip ver tutsun bu maya
Semazenler çıksın dostu bulmaya

Mevlânâ, Mevlânâ anlat Mevlânâ
Seven gönüllere kanat Mevlânâ

Dereler coşunca sığmaz kabına
Bir su gibi aktık geldik kapına
Kalpleri şevkinle sardı bu mânâ

Mevlânâ Mevlânâ yol aç Mevlânâ
Mahzun gönüllere ilaç Mevlânâ

YANDIM GÜZEL**Hilmi AYDIN**

Sözde değil bu sevdamız
Ateşlerde yandım güzel
Söndürmeye yaş dökersin
İbrahim'i andım güzel

Çile benim yoldaşımdır
Evvel ahir kardaşımdır
Acı ne ki hep aşımıdır
Ekmeğimi bandım güzel

Aşk benziyor bir düğüme
Aldanma hiç güldüğüme
İnanmazsın öldüğüme
Gözlerinde dondum güzel

Yaşıyorsam sebep sevgin
Susuyorsam edep sevgin
Ağlıyorsam hep hep sevgin
Gözyaşına kandım güzel

"Biri" söyler biri susar
Zülüflerin beni asar
Korkuyorum zulmet basar
Saçlarındır sandım güzel

SEVGİ IRMAĞI**Ahmet AYAZ**

Bir sevgi ırmağına düşen bir damla suda
 Et kemik yığımına nasıl toplanıyor kan
 Ezan ile uyandım kahrı çok zor dünyada
 Ayrılmaz bir uykuda eriyip gitti zaman

Ne çözülmaz bulmaca ne derunî dildeyim
 Ölülere armağan bir fâtiha yollarım
 Gizlenecek yerim yok ben hangi gönüldeyim
 Her gün Hakk'a niyazda yoruluyor kollarım

Bir velvele koparken göçenlerin ardında
 Bakarım diğer yanda cümbüşle düğün dernek
 Çok geçmez baykuş öter onların da yurdunda
 Gönlüme hüznün dolar denmez neyime gerek

Ayaz'ım belki bir gün ayazlı bir gecede
 Dilerim meleklerle dilim bülbüle kese
 İkbâlîm iyi gide adımla dört hecede
 Cehennem denen nârda bir serin rüzgâr ese

ALLAH DİYOR**Atila ERTUĞRUL**

O yarattı kâinatı
 Gel de bırak bu inadı
 Bak her yanda var sanatı
 Güller Allah Allah diyor

Direksiz sema ve gökler
 Güneş ay yıldız felekler
 İnsi cin cümle melekler
 Kullar Allah Allah diyor

Nâra yanan pervaneler
 Akli noksan divaneler
 Derde derman avaneler
 Yollar Allah Allah diyor

Derde düşen dertli kullar
 Issız kuru susuz çöller
 Gülistanda açan güller
 Dallar Allah Allah diyor

Seherler de öten bülbül
 Mor menekşe susam sümbül
 Hak aşkıyla yanan gönül
 Diller Allah Allah diyor

Yeryüzünde dağlar taşlar
 Gökyüzünde uçan kuşlar
 Allah deyip düşen yaşlar
 Seller Allah Allah diyor

Hem yazımız hem kışımız
 Hava su ekmek aşımız
 Hakka eğilen başımız
 Haller Allah Allah diyor

Şeyrani Hakk der dilimiz
 Resule gider yolumuz
 Hem sağımız hem solumuz
 Kollar Allah Allah diyor

"İSİMLE ATEŞ -II-"**Celalettin KURT**

İsimle ateşin kıyısındayım
Bir el tutar bir el iter kıyıya
Sular başındayım sular var ama
Yusuf oldum düştüm susuz kuyuya
Ah! İmbatlardayım eyvahlardayım
Muhtacım aşk içre üç damla suya
İsimle ateşin kıyısındayım

İsimle ateşin kıyısındayım
Üç adım ötemde üç boy uçurum
Ya göğe çıkmalı ya inmeliyim
İflah etmez beni bu yaman durum
Arasam uzakta bir yürek şehri
Buna getiremem ince bir yorum
İsimle ateşin kıyısındayım

İsimle ateşin kıyısındayım
Hesaplar karıştı tutmaz çetele
Ve siyah ve beyaz iki ayrı renk
Çizgisi uymuyor doğru cetvele
Fırtına kasırğa içimde benim
Kopuyor ruhumda görklü velvele
İsimle ateşin kıyısındayım

İsimle ateşin kıyısındayım
Biliyorum aşka giden yollar var
Sabâ makamında ağlarken dua
Kavisinden tutunacak dallar var
Ben bende gizliyim sırlarım bende
Daha göreceğim nice allar var
İsimle ateşin kıyısındayım

SAMED VURGUN VE HALK DİLİ

Sevil MEHTİYEVA

XX. Yüzyılda Azerbaycan şiirinin ak saçlı kartalı Samed Vurgun gerçek anlamda halk şairi, halk sanatkârı idi. O aramızdan zamansız ayrılmasaydı "Azerbaycan" destanını yazacaktı. Şairin hayata geçmeyen eserlerinden farklı parçalar bugün elimizdedir

*El bilir ki sən mənimsən
Yurdum yuvam məskənim sən
Anam doğma vətənim sən
Ayrılarımı könlü candan
Azərbaycan Azərbaycan!*

Buradaki açık görüş, açık ifade tarzı sebebiyle bu şiiri halk ezberlemiş, daha sonra da bu şiir Azerbaycan halkının milli marşına dönüşmüştür.

Milli cumhuriyetlerin en büyük yazar ve şairleri, Samed Vurgun şiirini bir örnek olarak görmüş, edebi zevki ondan öğrenmiş, ondan beslenmişlerdir. Samed Vurgun şiiri yüksek bilimsel, sosyal-felsefi içerikli kamil bir şiirdir. Fakat Vurgun'un şiirini yaşatan öncelikle bu şiirin dil malzemesinin yerliliği, milliliği, genel halk dili kaynaklarına ve folkloruna olan bağlılığıdır.

Samed Vurgun'un eserlerindeki en büyük kahramanlar Azerbaycan ve doğadır. Milli cumhuriyetlerin en büyük yazar ve şairleri Samed Vurgun şiirini bir örnek olarak görmüş, ondan öğrenmiş, ondan beslenmişlerdir.

*Maral gəzər asta-asta
Enib gələr çeşmə üstə
Gözüm yolda, könlüm səsə
Deyin necə dözümlü dağlar*

Samed Vurgun şiiri mazmunca ne kadar yüksek, çok yönlü ve olumlu anlamda karmaşıkça, onun ifade formu da o kadar sade ve net ifadeleri içerir. Kısacası, onun şiir dili gerçek bir halk edebiyatı dili örneğidir. Onun şiirlerinin böyle yüksek düzeye çıkmasının birinci sebebi onun derin gölgeler ve köklerle Azerbaycan halk diline olan bağlılığıdır. Bu şiir çağdaş Azerbaycan edebi dilinin gelişmiş ve parlak, sahil bir örneğidir.

Samed Vurgun şiirinin her mısrası, her paragrafı bilinçli biçimde halk dilinden alınan öğelerle doludur. O, fikrini ifade edebilecek kelimelere bir dil bilimci inceliği ile yaklaşır ve bu sözlerin halk konuşmasında kullanılan şeklini seçip kullanır. Böylece şair, kelime üzerinde "seçmə-əvəzetmə" ameliyatı yaparak bu zamana kadar sadece halk dilinde kalmış olan kelimeleri şiirine dahil eder. Samed Vurgun'un edebi dilimizin zenginleşmesinde, temizlenmesinde, istikrara kavuşmasında ve gelişimindeki katkıları onun bu nitelikleriyle ilgilidir. Bir zamanlar Hatâi, Nesîmi, Fuzûli, Vâkîf, Ahundov gibi dahiler bu işin ilk temel taşı koymuşlar. Samed Vurgun şiirinde ise bu iş tamamlanmıştır.

Evet, Samed Vurgun aslında gerçek bir halk şairidir. Halka bağlılık Vurgun şiirinin şah damarıdır. Vurgun şiirinin gücü, halka bağlılık ve estetik bedii birlikle, çağdaşlık ve tarihçiliğin birliği ile izah edilebilir.

Bu yüzden o, daima yaşıyor. Sanki şair kendisi de bunu zamanında hissetmiş, sezmiştir.

*Həyat üçün doğulmuşam yaranışından
Şeir, sənət aləminə nur saçacağam.*

Samed Vurgun "dolaşib aləmi Loğman kimi mənə gəzərək" XX. yüzyıl Azerbaycan şiirinin şah eserleri sayılan derin felsefi düşünceleri terennüm eden kamil örnekler de vermiştir. Bu sebeple Samed Vurgun standart klasik kalıplardan bilinçli şekilde uzaklaşmış, halk dili söz ve ifadelerini tercih etmiştir.

Samet Vurgun şiirinin halkla organik biçimde bağlılığı nerelerde göze çarpmaktadır? Bunu her şeyden önce, Vurgun şiirinin kelime hazinesinde aramak gerekir. Onun şiirlerine uzman gözüyle bakıldığında Azerbaycan halk dilinin net elementləri - xüsusi ekspressiv-emosional anlamlı sözler manzarası göz önünde canlanır: *çıraq, kəsər, yaraq, saxlanc, baxçacıq, evciyəz, qızcığaz, sənciyəz, quşcuğaz, incik, yerəbaxan, qədərbilməz, çörəkbasan, duzitirən, ağzi xeyir sözlü, tamaşa boylu, çadır-çadır (gəzmək), gülə-gülə, qarış-qarış (dolanmaq), narın-narın, atək-atək, qucaq-qucaq, zolaq-zolaq (yerin bağı), ağız-ağız (konuşuluyor); gülə-gülə, qarış-qarış (dolanmaq), narın-narın, atək-atək, qucaq-qucaq, zolaq-zolaq (yerin bağı), gülə-gülə, qarış-qarış (dolanmaq), narın-narın, atək-atək, qucaq-qucaq, zolaq-zolaq (yerin bağı), ağız-ağız (konuşuluyor); Ayrıca halk konuşmasında özel ekspressiv anlamlar veren dümsükləmək, ilişdirmək, çalmaq (vurmaq), kırımək, yaşınmaq, yaxmaq (Paqonlardan ocaq yaxdın generallar başında), qurşanmaq (silaha), dəlmək, girişmək, dırmaşmaq, kırımışca vs.*

Kelimeler Samed Vurgun şiirine tazelik veriyor, onun eserlerinin değerini artırıyor. Şu veya bu eserin sanatsal değerinden bahsederken, halk dilinin yüzlerce yıllık incileri olan deyimlere, söz bileşiklerine, atasözleri ve sorunlarına ne kadar yer verildiğine bakılmalıdır. Çünkü her yazar ve şairin deyimleri kullanması ve yenilerini türetmesi halkın edebi dilinin gelişmesinde önemli etkenlerdendir.

Bu anlamda Samed Vurgun'un yaptıkları üst düzeydedir. O, halk arasında yüzyıllarca yaşayan; *gen düşmək, əl açmaq, dastan bağlamaq, yerdən ayağını üzmək, baş alıb getmək, gözü yolda, könlü səsdə, kitab bağlamaq, çırağı sönmək, çırağı yanmaq, gün verməmək, mat qoymaq, murdar olmaq, dilə düşmək, qan-tərə batmaq, ayrıca da, elin haqqı-sayı haram qurdla qiyamətə qalmaq (çox yaşamaq), Nə tufəngin çaxmağıdır, nə süngünün toxmağı, aqlını başına yığmaq, Nə ölüyə pay göstərir, nə diriyyə hay verər; O bir dövlət quşudur ki, hər eyvana uçub qonmaz; hər şey öz suyunu ürəkdən içər; Boynunda bu qədər haqqı-sayım var; Hıy vursan, bu gen dünya düşmənlərə dar kəsilər* vb. deyimler ve ifadeler Samed Vurgun şiirini güzelleştiren, ona milli renk veren halk diliyle ortaktır. Genel olarak, Samed Vurgun şiirinde geçmişin güzel geleneklerine, baba-evlat kelamına özel bir sevgi, saygı duyulur. Bu nedenle, atalarımızın bıraktığı sabit cümle yapılarına çoğu zaman müdahale etmiyor, öylece kullanıyor.

Samed Vurgun 50 yıl yaşadı. Ancak zengin ve çok yönlü sanatsal yaratıcılığı ile, sanki yüzyıla denk bir ömrü geride bıraktı. Çok yoğun geçen bir yaşam sebebiyle Samed Vurgun erken yaşlandı. Onun arkadaşları da, düşmanları da şairin zamanından önce yaşlanmasına katkıda buldular diyebiliriz. Ancak diğerleri tarihin tozlu sayfalarına gömülürken o, halkın içinden gelen biri olarak hem halkın hafızasına hem de edebî ifade tarzıyla da edebiyatımızın hafızasına kazınmıştır.

Samed Vurgun şiiri sanatsal desenini halk diline ait renkli ifadeler oluşturur. Örneğin, Samed Vurgun'da birçok insanın gıpta ettiği olağanüstü bir vatan sevgisi vardır: Hatta canını da Vatan toprağına adamıştı:

*Vaxtsiz əcəl məndən uzaq dayan dur
Qürbət eldə can vermərəm ölümə
Qılıncını məndən uzaq dolandır
Onu bil ki, qələm aldım əlimə
Qürbət eldə can vermərəm ölümə*

Şiirin içeriğindeki erkek kudretini vermek için şair oldukça güçlü ifadeler kullanmıştır. *Can vermə* ölümə, *kalem aldım elime, kılıncını benden uzak dolandır* ifadelerindeki metanet, kudret, gramer ifade açısından şairin kelime ve ifadeleri titizlikle seçebilme yeteneğinden haber verir. Samed Vurgun şiirinin dilinde halka bağlılık ilkesi benimsenmiştir. Halk dilinde yaygın basit cümle tipleri şairin şiir dilini süsleyen dil birimlerindedir. Bu, şekerli, az sözle çok şey söylemek deyimiyle izah edilebilir. Basit cümle şairin elinde sanki ressam fırçasıdır. Ressamın renklerden güzel doğa manzaraları yaratması gibi, şair de kelimeleriyle basit ama görünen, canlı hayat tabloları yaratıyor:

*Lənkəranın gülü rəng-rəng
Yurdumuzun qızları tək
Dəmlə çayı, tək ver görək
Anamın dilbər gəlini,
Yadlara açma əlini.*

Yahut:

*Min Qazaxda köhlən ata
Yalmanına yata-yata
At qan-tərə bata-bata
Göy yaylaqlar belinə qalx
Kəpəz dağdan Göy-gölə bax.*

Şart, sebep-sonuç bildiren karmaşık yapılı cümleler ve birleşik zamanlı fiil kullanımları şairin anlamlı felsefi düşüncelerinin temel ifade aracıdır.

Samed Vurgun'un şiir levhaları o kadar canlıdır ki, okuyucu kendini o manzaranın içinde hisseder. Böyle durumlarda okuyucu sadece seyirci olarak değil, kendini aynı manzaranın kucağında katılımcı olarak hisseder. Tüm bunlar bir yandan şiir sanatıyla, şairin sanatsal hayali ile ilgiliyse, diğer taraftan şairin şiir dilinin halka bağlılığı ile de ilgilidir. Halka bağlılık ve sanatkarlık ise birbirini tamamlayan kavramlardır.

Azerbaycan halkı yaşadıkça Samed Vurgun yaşayacak, onun şiiri kuşaktan kuşağa armağan edilecektir. Bunu öncelikle Vurgun şiirinin halk ruhu, şiirlerindeki ince anlamlı kelime ve ifadeler garanti ediyor.

Allah Samed Vurgun'a rahmet eylesin.

ŞİİRİN HASINA DAİR

Mustafa OĞUZ

"Bir başıma kalsam şeh-i devrâna kul olmam
Virân olası hânedede evlâd ü iyâl var"

Her şeyde hassas ve titiz olan bir ecdadın torunlarıyız. Göğsümüzü kabartacak şanlı bir tarihimiz ve medeniyetimiz var. Aşkımızı ve ruhumuzu yansıtmışız medeniyetimize. Gönül ve aşk medeniyeti desek yanlış olmaz. Ferhat'a dağları deldiren de aşkı değil miydi? Şiirde de zengin bir hazine bırakıp giden ustalarımız rahat ve estetik söylemi yakalamış, kelâmı israf etmemiş, ince elemiş, sık dokumuş ve şiir binasını inşa etmiş. Ölçüsüyle, hesabıyla... Nesirden çok şiire rağbet etmiş milletimiz. Bu tercih sözü uzatmadan kısaca söyleyivermek içindir.

Milletimizin inceliği, ustalığı, estetiği yüklediği şiirin bugününe gelindiğinde, şiirimizin üzerinde kara bulut gibi dolaşan bir "anlaşılmazlık" meselesi var. Modern şiire vakıf olmayan insanlar, şiirden bir anlam çıkaramıyor ve dönüp bakmıyor bir daha elindeki metne. İmge yoğunluğu, dolaylı anlatım: yazılmış şiir. Şiir yazılmaz aslında, söylenir. İnsanı baştan ayağa titreten, ürperten bir haz içindeyken insanın dilinden dökülür şiir. Şiir, hayatın bir kesitini bir anlık yakalama ve bu yakalamaya sadece şairin verebildiği anlamı kelimelerle âbideye dönüştürme ve insanlara o bakış açısıyla şiirin kendi doğallığı içinde sunma, söyleme olayıdır. Yani şiirin hası söylenendir. Attila İlhan'ın Pia'sı gibi, Sezai Karakoç'un Sürgün Ülkeden Başkentler Başkentine'si gibi...

Şiir, bir sestir; estetikdir ve bu niteliklere doğal bir süreçte sahip olur. Şair, bu süreçte sesi ve estetiği yakalayabilmek için bir çocuğu sevindirir, neşelendirir, bir insanı memnun eder gibi temel malzemesi olan kelimeleri memnun etmelidir. Ama sıradan, anlam derinliği olmayan kelimeleri değil. Şiirselliği olan, şiirsel bir söyleyişe, müzikaliteye sahip kelimeleri... Şiirde özel anlam kazanan kelimeler şiir dilini bir üst dil kılmakta ve bu üst dili de doğal olarak herkes anlayamamaktadır. Günümüz şiiri bu dili ile Divan şiirine benzemektedir. Böyle olunca da bu durum Divan şiirinin halktan kopuk, yüksek zümre şiiri olduğunu ileri sürenlerin görüşünün yanına günümüz şiirinin de yüksek zümreye hitap ettiği düşüncesini ilave etmek için bir delil oluşturmaktadır. Kimileri bu durumu karalama safhasına kadar götürüyor. Merhum Zarifoğlu bu durumla ilgili olarak: "Ben botanikten anlamam, ama botaniği karalamam." ifadeleriyle değişik bir bakış açısı ortaya koyuyordu.

Gerçekten öyle mi olmalıydı. Herkese hitap etmemeli miydi, şiir? İnsanlar, modern şiiri anlamıyorsa susmalı, görmemezlikten gelmeli miydi? Modern şiiri okumanın ve anlamının bir rehberi mi olmalıydı? Bu durumu kabullenmek şiirin sahasını oldukça daraltır ve şiir ölüyor mu tartışmalarını getirir. Modernizmin şiire yer bırakmayan yoğunluğunda, şiir eriyip gider. Bunu kabullenmek acı... Bu duruma karşı çıkmalı ve şiirin hasına yönelmeli, diyorum.

"Şairim
Zifri karanlıkta gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım
Şairim
Şiirin gerçeğini köy türkülerinde bulmuşum
Türkülerle Yunmuş yıkanmış dilim
Onlarla ağlamış onlarla gülmüşüm."

.....
"Onlar kadar sahici
Onlar kadar gerçek
İnsancasına, erkekçesine
Bana bir bardak su dercesine
Bir türkü söylemeden gidersem yanarım."¹

Şair Bedri Rahmi'nin ifade ettiği: "Bana bir bardak su dercesine" rahat şiir söylemini yakalamak, şiirle okuru orta noktada buluşturacaktır. Halkta yansımaları bulan şiir de bu rahat söylemi yakalamış olanlardır. Bir şair, bunu ne kadar yakalayabilmişse o kadar uzun soluklu şiir söyleyebilir. Bugünlerde müziğimizde klâsik olana, nostaljiye bir dönüş var. Herkes türkünün güzelliğine, vazgeçilmezliğine ve eskimezliğine vurgun...

Türkü söylemek, vazgeçilmez oldu. Müziğimiz açısından elbette sevindirici bir durum. Bu dönüş şiirde niçin olmasın. Tutup şairler, halk şiiri yazsın demiyorum, ama türkülerin rahat söyleyişi, doğallığı ve anlaşılabilirliği bir hazine gibi duruyor karşımızda.

Aziz Dostum Ali Çolak, bir mektubunda konuyla ilgili düşüncelerini ve tavsiyelerini şöyle yazmıştı bana: "Aslında dili en öz ve duru biçimde yine halk söyler. Konuşur, bilir demiyorum, söyler. Şiir de bir söylemedir. Bizim insanımız, soyutlamayı, mecazı, mecaz içinde duruluğu çok iyi becerir. Eğer söyleyişini kolay, akıcı ve duru kılmak istiyorsan halkın (ârif olanların) sohbetini dinle, kahvelere, kasaba, manava git, neyi nasıl söylüyor, dinle. Onların anlattığını anlatmayacaksın elbette. Kendi anlatacaklarını, fazlalıklardan arınmış biçimde onlar gibi söyleyivereceksin. Bak ne diyor Nabi:

*"Nakş-i safâ sahîfe-i âlemde kalmamış
Büy-i vefâ hamîre-i Âdemde kalmamış."*

Amma Ziya Paşa, daha güzel der:

*"Nevcivân sevmekte ben pirâni ta'yîp eylemem
Hüsn olur kim seyrederken ihtiyâr elden gider."*

Bedri Rahmi'nin imrendiği halk ozanları gibi Halk edebiyatımızın ozanları, âşıkları bir bardak su iççesine rahatça şiir söyleyebilmişlerdir. Mesela Karacaoğlan'ın dilinden dökülürmüş bir dördlülüğü alalım:

*"Sevdiğim altın kadehten
İçtikçe güzel olursun
Al rengini mâhın yüzüne
Saçtıkça güzel olursun"*

Bunun gibi örnek verilebilecek nice türkümüz, uzun havamız var.

*"Allı turnam bizim ele varırsan
Şeker söyle, kaymak söyle, bal söyle"*

*"Ne ağlarsın benim zülf-i siyahım
Bu da gelir, bu da geçer ağlama
Göklere erişti feryâd u ahım
Bu da gelir, bu da geçer ağlama."*

Günümüz şiiri ve şiir dili için türkülerdeki anlatım, üslûp elbette örtüşmemektedir. Şairler, daha gizemli bir üslûbun peşinde. Oysa modern şiiri bir anıta dönüştüren şairlerimizin şiirlerinde de bu sade ve berrak anlatım mevcut. Sezai Karakoç, Mehmet Ragıp Karcı, Erdem Bayazıt, Hüseyin Atlansoy, Fatma Şengil Süzer gibi şairler, has şiir vadisinden seslenmişler, o iklimin solugunu taşımışlardır mısralarına.

*"Bütün şiirlerde söylediğim sensin
Suna dedimse sen Leyla dedimse sensin
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin Belkis'in
Saklamaya çalışmam öylesine aşikârsın bellisin
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için
Devşirir bahar çiçeklerini
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini
Ey gönüllerin en yumuşağı en derini
Sevgili
En sevgili
Ey sevgili!
Uzatma dünya sürgünümü benim."*

*"Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır
Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır
Aşk celladından ne çıkar madem ki yar vardır
Yoktan da vardan da ötede bir Var vardır
Hep suç bende değil beni yakıp yıkan bir nazar vardır
O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır
Sakın kader deme kaderin üstünde bir kader vardır
Ne yapsalar boş göklerden gelen bir karar vardır
Gün batsa ne olur geceyi onaran bir mimar vardır
Yanmışsam külümden yapılan bir hisar vardır
Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır
Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır
Göğsünde sürgününü geri çağırın bir damar vardır
Senden umut kesmem kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır"*

*Sevgili
Ey sevgili!
En sevgili"*

*"Ve güldün rengârenk yağmurlar yağdı
İnsanı ağlatan yağmurlar yağdı
Yaralı bir ceylân gözleri kadar sıcak
Yaralı bir ceylân kalbi gibi içli bir sesin vardı."*

Yukarıya bazı bölümlerini aldığım şiirlerinde Sezai Karakoç, has şiiri söylemiş bir şair olarak duruyor. Bunun yanı sıra, adına şiir denen, ama şiir vadisine varamamış, söz yığınlarına sayısız örnek verilebilir. Bir anlam çıkarmak, estetik bir zevk almak ve hatta ezberlemek için olağanüstü gayret sarf etmeniz gereklidir.

Yer yer değişik ortamlarda bu tarz şiiri savunmak zorunda kalmışım. Günümüzde şiirin buraya geldiğini ve her şiirin bir imge yoğunluğuna sahip olduğunu ve şiiri anlamak için ön birikimin gerekliliğini ileri sürmüşümdür. Zamana karşı direnen ve şiirimizin içine girip yaşama sansını yakalayan şiirler arasında bu tarz bir şiir göremiyorum. Demek ki, şairin sadece kendisinin anlayıp okuduğu şiir, yaşamak hakkına sahip değil. Merhum Peyami Safa, 1941'de Yeni Mecmua'da yayınlanmış "Edebiyatımız Belediyesizdir!" başlıklı yazısında bu anlaşılabilirlik konusunu işlemiş. "Eski nesil, yeni sanatın önünde kollarını kavuşturuyor ve: Anlayamıyorum, diyor. Yirmi seneden beri, bizde ve her yerde böyle...

Anlaşılmayan eser ya hezeyandır, paletin üstündeki boyalar gibi mânâsız renk yığını, kurutma kâğıdının üstüne çıkmış sözlerin tesadüfle yan yana gelmesi gibi mânâsız bir kelime yığını, piyanonun tuşları üstüne sürünen bir dirseğin rast gele çıkardığı notalar gibi mânâsız bir ses yığınıdır yahut ince dokumasını her gözün seçemediği sıkı ve girift bir mânâ örgüsüdür. Bu karanlığın içinde münekkid bir kibrit çaktığı zaman, ya eserin içini tamtakır bulur yahut gölgeye sinmiş sıcak, derin ve ihtişamlı mânâlar keşfeder.

Halk, bunun ikisini birbirinden ayıramadığı için ikisini de reddeder; züppe de bunun ikisini birbirinden ayıramaz, fakat ikisini de kabul eder." Peyami Safa, bu şiirdeki garabete örnek olarak:

*"Geceyle aramızda mavi bir şey sallanır
Ki ölüm kadar uzak, ki ölüm kadar güzel."
"Duman var hemşerim ormanda
Duman ağaçların rüyâsı."*

dizelerini verir. Ölümün sallanmasını, güzel olarak tasvir edilmesini ve dumanın ağaçların rüyâsı olması ifadesini eleştirir. Haklıdır. Üzülerek belirtmeliyim ki, yayınlanmakta olan dergi ve şiir kitaplarında bu tarz ifadelerle rastlamak çok olağan. Dupduru ifadeler varken, güzel dilimiz ve onun engin anlatım zenginliği varken, şairlerin absürde saplanmaları beslendikleri ruh ikliminin fakirliğini ve duygu dünyalarının kuraklığını gösteriyor.

Bir kısmını önce verdiğim şiirde Sezai Karakoç, ölümden hâsıl olan güzelliği veya ölümün güzel yönünü ne kadar güzel ifade edivermiş.

*"Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır
Aşk celladından ne çıkar madem ki yâr vardır"*

Karakoç'un bu şiiri, akıp giden bir söz ırmağı, has şiir vadisinde... Her dem taze, her dem has ve tertemiz Türkçe...

Şiirlerindeki anlam kapalılığı yönüyle çok eleştiri alan Cahit Zarifoğlu'nun hayatının sonuna doğru şiirine dönük özeleştirisini konumuzla olan ilgisinden dolayı sizlerle paylaşmak istiyorum: "Şiirimi yeni baştan oluşturmayı, her şeye yeni baştan başlamayı düşünüyorum. Mümkün olsa şimdiye kadar yazdıklarımı siler, yeni bir şiire başlarım. Çünkü biz baştan büyük bir yanlışlık yaptık. Aysbergi bilirsiniz. Biz aysbergin üst kısmını, görünür, dokunulur, anlaşılır kısmını hafife aldık, es geçtik ve dedik ki şiir derinlikli olsun, soyut olsun, yani bugünkü şiirimiz gibi olsun dedik ve aysbergin alt kısmını öne çıkardık. Asıl kısmın, dikkate değer kısmın altta olduğunu, görünmez olduğunu vurguladık ve bu vurguyu öyle bir doza çıkardık ki, ben mesela tutup aysbergi ters çevirdim. Benim şiirim aysbergin ters çevrilmiş, yani üstte görünebilir olan kısmının yok edilmiş halidir. Hâlbuki mesela Yunus Emre, şiirinde aysbergin alt kısmını olduğu kadar üst kısmını da anlatabildiği için, anlatmış olduklarının halkla bağlantılarını kurmuş ve onları okutmuştur. Oysa bizim şiirimiz anlaşılabilir ve kapalı olmuş, insanların tutunacak yüzeysel yerleri yok edilmiştir. Siz bizim gibi yapmayınız."¹

Sözü, Cahit Zarifoğlu'nun tavsiyeleri doğrultusunda söylenmiş güzel bir şiirle noktalayalım²:

*"Açılan bir gülsün sen yaprak yaprak,
Ben aşkımla bahar getirdim sana;
Tozlu yollarından geçtiğim uzak
İklimden şarkılar getirdim sana."*

¹-Aktaran Hüseyin Akın, Cahit Zarifoğlu Şiir Ödülü Niçin Verilmedi, Açıklıyorum, Milli Gazete 09 Haziran 2005

² Ahmet Muhip Dıranas, Seranat

ŞİİRİN ŞESİ

Tayyib ATMACA

Şiir edebi metinler içerisinde edebiyat evinin doğan ilk çocuğu, sözün kulaktan kalbe doğru ilk yolculuğudur. Bu yolculuk ilk adımları annelerin, babaların çocuklarına bir ritim bir ahenk içerisinde söylediği ninnilerle başlar. Peki, neden bir masal ya da hikâye anlatmadıklarını hiç düşündünüz mü? Ninni sadece çocuklarını uyutmak için söylemiyor, bu biraz da annelik içgüdüsünden kaynaklanan sevginin ninni şeklinde çocuğun kulağından kalbine doğru yapılan yolculuğun olmazsa olmazlarından. Söz meclisten kürsüye gelmişken ikinci kırkını çıkaranların bilebildiği yeni nesillerin akıllarına dahi gelmeyen bir ninniyi birlikte söyleyelim:

*Dandini dandini dastana
Danalar girmiş bostana
Kov bostancı danayı
Yemesin lahanayı
Huuu huuu huuu*

*Dandini dandini danadan
Bir ay doğmuş anadan
Kaçınmamış yaradan
Mevla korusun nazardan
Huuu huuu huu hu*

*Dandini dandini danaylı
Kaplarmız kalaylı
Kızım konak gelini
Oğlum olsa saraylı
Huu hu hu hu hu*

Gurbette olanlar ya da işten yorgun dönenler emin olun anneniz hayattaysa başınızı dizine koyduğunuzda size bu ninniyi okuduğunda sanki zaman geriye sarılır, bütün yorgunluklarınız kanatlanır uçar ve siz mışıl mışıl ya da horul horul bir uykuya dalarsınız. Şiirle bu ninninin ne alakası var diyebilirsiniz ama demesiniz daha iyi.

Anneler güzel sözler söyleyerek çocuklarını pekâlâ uyutabilir diyenlere de aşk olsun. Şuan dokuz yaşındaki kızım Mihriban'a annesi ne kadar ninni okursa okusun en son benim kucağımda uykuya dalardı. Çünkü ben ninniyi irticalen söylerdim. Bir önceki ninnim ile son ninnim aynı değildi. Bir gün annesi benim irticalen söylediğim ninnileri telefona kaydetmiş bir gün baktım annesi Azerbaycan dolaylarından bilebildiği ninnileri söyledikten sonra telefonuna kaydettiği ninnileri dinleterek Mihriban'ı uyuttuğuna şahit oldum. Kaç defa o irticalen söylediğim ninnileri kâğıda dökmek istediysem her seferinde unuttum ve telefon bozulunca o ninniler de telefonla birlikte gitti. Siz siz olun irticalen ninni söylemişseniz onu kaydetmeyi unutmayın.

Anadolu'da çocuklarına ninni söyleyerek uyutma geleneği yüzyıllardır bozulmadı. Anneler bu ninnileri unutmasın diye de bu ninniler müzik olarak seslendirilip annelerin işlerini de kolaylaştırdılar. Bu vesile ile bunu da anne adaylarına müjdelemiş olalım.

Yukarıdaki ninniye tekrar dönmeden şöyle bir ninni uydurabilir miyiz?

*Yavrum bugün yoruldu uyu artık
Altın kuru karnın tok neden uyumuyorsun
Senin yüzünden biz de günlerdir doğru dürüst uyku yüzü görmüyoruz
Allah aşkına artık uyu da sabah işe geç kalmayalım.*

Şimdi doğru oturalım ve doğru söyleyelim. Yukarıda alt alta dizip bir de italikleştirerek şiir süsü vermeye çalıştığım dizelerden suyunu sıksak bir dörtlük ninni çıkarabilir miyiz? Hâlbuki yukarıdaki alt alta dizdiğimiz dizeleri okuyarak çocuğu uyutmaya çalışırız ama bu çocuğun ağlamasını durdurmadığı gibi sizin de içinize sinmeyen bir davranış olur. Belki şiirin şesi ile bu anlattıklarınızın kel alakası vardır diyeceksiniz. Şiirin Şesini duymadan, bilmeden, okumadan şiirin kapı tokmağına dahi dokunamazsınız.

Sakın şiirin kapı tokmağı da mı olurmuş demiyorsunuz değil mi? Zaten diyemezsiniz. Siz bu kısa cümleciği iş olsun diye yazdığımı zannediyorsanız zannetmeseniz daha iyi.

Eskilere gidip günümüze doğru gelecek olursak; her şehrin bir kapısı olduğunu hatırmıza çağırarak her şeyin bir kapısı olduğunu bilemezlikten gelemeyiz. Siz aklınızdan geçen bütün kapıları bu yazının arasına koyabilirsiniz. Hatta Veysel usta işi biraz daha ileri götürerek “İki kapılı bir handa/Gidiyorum gündüz gece” diyerek içinde yaşadığımız dünyanın da giriş-çıkış kapısı olduğunu söylüyor. Ben size kalbinizin kapısı kulağınız, vücudunuzun kapısı ağzınız ve size her insanın kapısını açacak açarın diliniz olduğunu pekâlâ söyleyebilirim.

Bütün bu kapıları açmadan önce de elbette insanın yol yordam bilmesi gerekir. Yolu bilmeden, yolda olmadan, yoldaşlık, haldaşlık nedir bilmeden bir kapıdan “zoldur zop” diye de girebilene aşk olsun. Koca Yunus, Tabduk kapısına neden kırk yıl doğru odun taşıdı? Destur olmadan neden kapının eşeğinden içeriye adım atmadı? Bu iki sorunun arkasına yüzlerce soru sıralayabilirsiniz.

Kendinizi şair olarak görüyorsanız, cahiliye döneminde Kâbe'nin duvarlarına asılan şiirlerden de haberiniz vardır. Peki, kabileler arasında kendi kabilelerinde şairlerin konumunu biliyor musunuz? Biliyorsanız Yunus pirimin “Söz ola kese savaşı/Söz ola ağulu aşı/Yağ ile bal ede bir söz”ünü de elbette biliyorsunuzdur.

Geldik şiirin şesine.

Edebiyat metinlerinin kendine has okuma şekilleri vardır. Bir makaleyi şiir, şiiri, makale, hikâyeyi roman, tiyatro eserini türkü gibi okuyamadığınız gibi yemeği kaşksız, arabayı direksiyonsuz, insanı elbisesiz düşünemezsiniz. Peki, bütün bu söylediklerimize katılıyorsanız şiir yazmadan önce şiiri tanımanın ne kadar önemli olduğunu söylesem ayıp etmiş olmam değil mi?

Kelimeleri alt alta dizmek, biraz afili olsun diye aralarına dalak, çağıldak, çingirak vs. kafiyemtrak kelimeleri satır sonlarına yazarak hece şiiri yazdığını zannedenleri gördüğümünden şiirin şesinden başlamanın yerinde olacağı kanaati ile “evde kalan kızın kaygısı emmisi oğluna düşer” darbu meselinden yola çıkarak şiire yeni başlayanlara ve kendini *yetik* görenlere söylenecek üç beş kelamımız olsun istedim.

Yazımızın başında alıntıladığımız ninni ile aslında kulağımızın kapısı şiiri aralanmış oldu. İlköğretimden lise çağımıza kadar okul kitaplarında da olsa bir şekilde şiir okumuş, ezberlemiş hatta öğretmenimizin ses tonumuzu jest ve mimiklerimizi öğrettiği zamanlara gittiğimizde şiirin hayatımızda bir yeri olduğunu hatırlayıveririz. Bunun yanına, manileri, tekerlemeleri, türküleri de ekleyince doğum-ölüm arasındaki zaman diliminde bir şekilde şiirle muhatap oluruz. O zaman ‘şiirin şesinden haberim olmadı’ deme lüksüne sahip değiliz.

Dam başında pırasalar buruşur

Aklımızda eski günler kartlaşır

Bahçemizde kuzuların meleşir

Derdimi kimseye dökemez oldum

Ya da;

Tuttum saçlarını yoldum karanlığın

Avuçlarımın nasırları kaşındı ağladım

Kara gün dostları akçıl düşler gördü

Dokundun ayrılığın hüzzam makanıma

Yukarıda irticalen yazdığım iki dörtlüğü hece ve serbestimtrak şiir örnekleri diyebilir miyiz? Elbette diyemeyiz. Eğer bu iki dörtlüğe şiir diyen varsa o zaman şiirin şesinden haberdar değildir.

Şiirin kapısından içeri girdiğinizde şiirler sizi alıp bir yere götürmüyorsa, kendini ezberletmiyor, imgelere boğarak kulağınızdan kafanıza doğru karın gurultusu türünden sesler hissettiriyorsa demek ki ark suyundan içiyorsunuzdur. Pınarın gözünden içmek için de elbette bir çabayı göze almak zorundayız.

Şiir severden çok şairlerin olmasının altında yatan gerçekte tam burada gizlenir.

Geleneği bilmeyenin geleneği olmaz. İyi bir şiir okuyucusu, şiirdeki incelikten haberi olmadan şiir yazdığını zannedenler yüzünden yayınevleri şiir kitapları basmıyorlar. Bassalar bile kendi kazançlarını da üzerine ekleyerek basılacak kitabın parasını şiirin şesinden haberi olmayanlardan alıyorlar. Herkes şiir yazmak zorunda değil ama şiir okumak zorundadır. Çünkü şiir insanın kalınlığını alır, inceltir, kendine getirir, söz ile lafi birbirinden ayırır.

Şiirin şesinden başlamak istiyorsak en az iki yüz yıl geriye gidip günümüz şiirlerine doğru yolculuğa çıkmak zorundayız.

Şiirin şesini tanımadan şiirin sesine vakıf olamayız.

RÜYA**Hasan Hüseyin CESUR**

Kim açtı gönlüme bu koca dağı
Bu çocuklar şimdi kaçınıcı masal
Ne yanıma dönsem örümcek ağı
Nedir bu karanlık nedir bu hayal

Gün doğar da vurmaz şavkını cana
Yine baskın yedi bağlarım benim
Bir bir düşer güller gölgeler suya
Her akşam islenmiş köşelerdeyim

Meğer bir rüyaymış ardınca koştum
Uyudum uyandım gördüm her gece
Çılgınlık içinde kaldım kayboldum
Yorgunum bitsin bu hesap böylece

HAK HUKUK ADALET**Mustafa KURBANOĞLU**

Gerçek benliğini yitirir insan
Hak hukuk adalet olmayan yerde
Göz doğruyu görmez işlemez vicdan
Hak hukuk adalet olmayan yerde

Beyin iflas eder izan yorulur
Ülkeler karışır düzen bozulur
Dengeyi kuramaz mizan bozulur
Hak hukuk adalet olmayan yerde

Kim haklı kim haksız asla bilinmez
Olayların faileri bulunmaz
Yaşanılsa bile adam olunmaz
Hak hukuk adalet olmayan yerde

Kavga olur Kurbanoglu es geçer
Haklı bile öz hakkını pas geçer
Kadı da haksıza iltimas geçer
Hak hukuk adalet olmayan yerde

NE BİLSİN**İsmail GÜL**

Bir yudum huzurun ne olduğunu
İğne ile kuyu eşmeyen bilmez
Dost gönlünü kederini derdini
Dostça sual edip deşmeyen bilmez

Göremezsin yüce dağın ardını
Başına taç eyle kulun merdini
Gurbet elin çilesini derdini
Tozlu yollarına düşmeyen bilmez

Düşünmezsin makamını tacını
Bilemezsin hitamını ucunu
Aşkın büyüsünü aşkın gücünü
Kays olup çölleri aşmayan bilmez

Ömrünü törpüler vuslat beklemek
Zordur gam üstüne gamı eklemek
Ayrılık ne demek özlem ne demek
Hasret kazanında pişmeyen bilmez

Allah'ın hükmüne boyun büküp de
Hak uğruna gemileri yakıp da
Her ala şafağı iple çekip de
Umudun peşinden koşmayan bilmez

Yokluk tasasıyla uyku bölmeyi
Çaresi tükenip naçar kalmayı
Namerdin aşına muhtaç olmayı
Sabır bendi dolup taşmayan bilmez

ELİF GİBİ OLAMAZSIN**Seyfettin KARAMIZRAK**

Küle döndü bitti beden
Sevdasıdır heder eden
O razıdır demez "neden"
Elif gibi olamazsın

Çile çekmek Elif'e haz
Yar uğruna yine de az
Fıtratı bu değıldir naz
Elif gibi olamazsın

Kibir bilmez hali vakar
Yüreğinden sevgi akar
Karanlığa çıra yakar
Elif gibi olamazsın

Canı odundur harına
Güller imrenir arına
Belki çıkamaz yarına
Elif gibi olamazsın

Böyle mutlu değıl naçar
Sevdiği kalplerde açar
Etrafa misk koku saçar
Elif gibi olamazsın

Endamlıdır zarif ince
O'nunla ölçülme bence
Yanmamışsan yeterince
Elif gibi olamazsın

İNSANCIKLAR**Temür Melik DEDEKURT**

Yeni bir insancık çeşidi çıktı
Aniden parlıyor bu insancıklar
At gibi kişniyor fil gibi yiyor
İt gibi hırlıyor bu insancıklar

Dirsekliyor ittiriyor çekiyor
Nerede bir koltuk görse çöküyor
Timsah gibi gözyaşları döküyor
Durmadan zırlıyor bu insancıklar

Başında bir tâç var elinde âsâ
Hâşâ sanırsın ki Hazreti İsa
Kimine uzun der kimine kısa
İnsanı horluyor bu insancıklar

Konuşuyor düğmesine basınca
Delğe giriyor akli esince
Huzur bulmak için kurt kuş susunca
Ortaya fırlıyor bu insancıklar

Dedekurt, utanmaz yüzün hükmü yok
Ay yarılrsa görmez gözün hükmü yok
Sabrımı tüketti sözün hükmü yok
Aklımı zorluyor bu insancıklar...